ÜAK & Doçentlik Merkezi | İleri | Akademisyen

Doçentlik Başvuru Şartları 2026: Dil Puanı, 100/90 Kuralı ve Takvim

Doçentlik için doktora, merkezi yabancı dil sınavından en az 55 ve temel alanın asgari koşulları (100 puan, 90'ı doktora sonrası) gerekir. Başvurular Mart ve Ekim'de; Ekim 2026 dönemi 20–30 Ekim'de yapıldı, sıradaki dönem Mart 2027.

Zafer Hoca · Yayın: 03.04.2026 · 6 dk okuma

Kısaca: Doçentliğe başvurmak için doktora (ya da tıp, diş hekimliği, eczacılık, veteriner hekimlikte uzmanlık veya sanatta yeterlik) derecesine, YÖK'ün belirlediği merkezi yabancı dil sınavından en az **55** puana (ya da eşdeğerine) ve temel alanın asgari koşullarına sahip olmak gerekir: en az **100 puan**, bunun en az **90'ı doktora sonrası** çalışmalardan. Başvurular Mart ve Ekim'in 20'sinde başlar; Ekim 2026 dönemi 20–30 Ekim'de yapıldı, sıradaki dönem Mart 2027.

Doçentlik başvuru şartları nelerdir?

Doçentlik Yönetmeliği'nin 4. maddesi (son değişiklik: 14 Ekim 2025) başvuru için üç temel şart sayar. Üçünün de başvuru tarihinde sağlanmış olması gerekir; birinin eksik olması başvurunun reddi için yeterlidir.

Şart	Ne aranır?	Dikkat
Derece	Türkiye'de doktora; tıp, diş hekimliği, eczacılık ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da YÖK'ün belirlediği sanat dallarında yeterlik	Yurt dışında alınan derecelerde denklik aranır
Yabancı dil	YÖK'ün belirlediği merkezi yabancı dil sınavından en az 55 puan ya da kabul edilen uluslararası bir sınavdan eşdeğeri	Bilim alanı belirli bir yabancı dille ilgiliyse sınav o dilde olur
Eser	Disiplinin özelliğine göre YÖK'ün belirlediği asgari sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışma	ÜAK'ın her temel alan için yayımladığı başvuru şartları tablosuyla somutlaşır

Bu şartlar ülke genelinde aynıdır; değişen, eser şartının ayrıntısıdır. Fen, sağlık, sosyal bilimler ve sanat alanlarının tabloları birbirinden belirgin biçimde ayrılır. Kendi alanınızın tablosunu incelemeden önce farkları görmek için doçentlik alan bazlı kriterler maddesine bakabilirsiniz.

Doçentlik için kaç YDS puanı gerekir?

Yürürlükteki yönetmelik metnine göre şart **55** puandır. Bazı haber metinlerinde ve eski yazılarda 65 puan geçtiğini görebilirsiniz; 2026 itibarıyla geçerli olan rakam 55'tir. Puanınızı YDS, e-YDS ya da YÖKDİL'den alabileceğiniz gibi YÖK'ün eşdeğer saydığı uluslararası bir sınavdan da getirebilirsiniz.

- Uluslararası bir sınav puanınızın kaça karşılık geldiğini YDS eşdeğerlik aracıyla kontrol edin.
- Hedef puanınız için kaç doğru yapmanız gerektiğini YDS/YÖKDİL puan hesaplama aracıyla görebilirsiniz.

- Bilim alanınız bir yabancı dille ilgiliyse (ör. o dilin edebiyatı ya da dilbilimi), sınavın hangi dilde olacağını başvurudan önce netleştirin.

YDS ile YÖKDİL arasında karar vermekte zorlanıyorsanız YDS ve YÖKDİL farkı maddesi iki sınavı karşılaştırıyor.

Doçentlik puanı: 100 ve 90 kuralı nasıl işler?

- Başvurulan temel alanın tablosundaki faaliyetlerden toplam en az **100 puan** gerekir.
- Bu puanın en az **90'ı doktora (veya uzmanlık) sonrası** çalışmalardan gelmelidir.
- Lisansüstü tezlerden üretilen yayınlar 90 puanlık bölüme sayılmaz; yalnız kendi başlığında ve tavanı içinde puanlanır.
- Her temel alanın ayrıca **zorunlu (asgari) koşulları** vardır: belirli indekslerde belirli sayıda makale, tek yazarlı yayın, bilimsel toplantı ya da eğitim-öğretim faaliyeti gibi. Puan 100'ü geçse de bu koşullardan biri eksikse başvuru asgari şartları sağlamamış sayılır.

Puan değerleri temel alana göre değişir: bir indeksteki makalenin kaç puan getirdiği ya da çeyrekliğin puanı etkileyip etkilemediği her alanda farklıdır. Bu yüzden ülke geneli tek bir puan tablosu vermek yanıltıcı olur. Kendi alanınızın güncel tablosunu ÜAK'ın dönem duyurusundan indirin ve hesabı doçentlik puan hesaplama aracıyla yapın. Hesabın mantığını adım adım doçentlik puanı nasıl hesaplanır maddesinde anlattık.

Varsayımsal bir örnekle 100/90 kuralı

Aşağıdaki rakamlar varsayımsaldır ve yalnız kuralı göstermek içindir; kendi alanınızın puan değerleri farklı olacaktır.

Dosya	Toplam puan	Doktora sonrası (tez yayınları hariç)	Sonuç
Aday A	112	82	Toplam yeterli, ama 90 sağlanmadığı için asgari şart karşılanmaz
Aday B	104	95	100/90 sağlanır; zorunlu koşullar ayrıca kontrol edilir
Aday C	98	98	90 sağlansa da toplam 100'e ulaşmadığı için yetersiz

Örnekteki A adayının durumu sık görülür: doktora öncesi ve tezden üretilen yayınlar toplamı yükseltir, ancak 90'lık bölüme katkı vermez.

Kriter değişiklikleri, yönetmeliğe göre kabul edildikten sonraki ikinci başvuru döneminde uygulanmaya başlar. Hangi dönemin tablosuna tabi olduğunuzu kontrol etmeden eski bir tabloyla hesap yapmayın.

2026–2027 doçentlik başvuru takvimi

Dönem	Başvuru	Not
Kural (yönetmelik md. 4)	Mart ve Ekim ayının 20'sinde başlar, ayın son iş günü mesai bitiminde kapanır	ÜAK başka tarih belirleyebilir
Ekim 2026	20 Ekim 2026 Salı – 30 Ekim 2026 Cuma, 17.30	Başvurular Doçentlik Bilgi Sistemi (DBS) üzerinden yapıldı

Dönem	Başvuru	Not
Mart 2027	Tarihler ÜAK duyurusuyla belli olur	Ücret ve kılavuz dönem öncesi açıklanır

Başvuru ücreti DBS üzerinden kredi veya banka kartıyla ödenir; süresinde yatırılmazsa başvuru tamamlanmamış sayılır. Ücret her dönem yeniden ilan edildiği için güncel tutarı ÜAK'ın dönem kılavuzundan kontrol edin. Yaklaşan tarihleri doçentlik takvimi sayfasından izleyebilirsiniz.

Adım adım doçentlik başvurusu nasıl yapılır?

1. **Temel alanınızı seçin:** Eserlerinizin büyük bölümünün ait olduğu temel alanı ve bilim alanını belirleyin. Alan seçimi, hangi tabloya ve hangi jüri havuzuna tabi olacağınızı belirler.
2. **Tabloyu indirin ve eserlerinizi yerleştirin:** Her yayını tablodaki tek bir satıra koyun; doktora öncesi, doktora sonrası ve tezden üretilen eserleri ayrı listeleyin.
3. **Zorunlu koşulları işaretleyin:** Toplam puandan bağımsız aranan her koşulun karşısına onu sağlayan eseri yazın.
4. **Belgeleri hazırlayın:** Makalelerin tam metni; endeksli yayınlar için dergi kapağı, editör kurulu listesi ve indeks çıktısı; atıf ve bildiri kanıtları; verdiğiniz dersler için üniversite onaylı yazı; projeler için görev belgesi.
5. **DBS'ye girin ve dosyanızı yükleyin:** Diploma, tez ve dil puanı gibi bilgilerin önemli bir kısmı ilgili kurumların veri tabanlarından sisteme gelir; eserleri ve kanıt belgelerini siz yüklersiniz.
6. **Ücreti ödeyin ve başvuruyu sonlandırın:** Ücret ödemesini ve “başvuruyu sonlandır” adımını son güne bırakmayın; süresi geçen başvuru kabul edilmez.
7. **Aslı istenen belgeleri gönderin:** Aslı istenen belgeler ayrıca elden ya da postayla gönderilir; Doçentlik Komisyonu bazı alanlarda eserlerin jüriye fiziken gönderilmesine karar verebilir.

Belge listesinin tamamı için doçentlik başvuru belgeleri maddesine bakabilirsiniz.

Başvurudan sonra: jüri nasıl değerlendirir?

Başvurunuz ön incelemeden geçerse eserleriniz bilim alanınızdan oluşturulan jüriye gönderilir. Jüri üyeleri eserlerin özgünlüğünü, bilime katkısını ve tablodaki yerine uygun olup olmadığını inceler ve kişisel rapor yazar. Beş üyeli jürilerde en az üç, üç üyeli jürilerde en az iki olumlu görüş gerekir.

Sonuçlanmamış bir başvurunuz varken aynı ya da başka bir alanda yeni başvuru yapamazsınız. Bu yüzden yanlış alanda başvurmak yalnız o dönemi değil, sonraki dönemi de kaybettirebilir. Jüri aşamasının ayrıntıları doçentlik jüri süreci maddesinde yer alıyor.

Doçentlik başvurusu hangi durumlarda reddedilir?

- Öğrenim belgesi, tez, dil belgesi ya da diğer belgeler eksik veya hatalıysa ya da başvuru usule aykırıysa ÜAK Başkanlığı başvuruyu reddeder; aday sonraki dönemlerde yeniden başvurabilir.
- Daha önce bir alanda doçent olmuş biri başka alana başvurursa, ilk doçentlikte kullandığı eserler puanlanmaz.
- Eser incelemesinde başarısız sayılan, asgari şartları sağlamadığı ya da etik ihlal nedeniyle başvurusu iptal edilen aday dava açabilir; aynı alanda yeniden başvuru davanın kesinleşmesine bağlıdır.

Ret ve itiraz yolları için doçentlik başvurusu reddedildiğinde maddesine bakabilirsiniz.

Doçentlik unvanını aldıktan sonra ne olur?

ÜAK'ın verdiği şey bir **unvandır**; doçent kadrosuna atanmak ayrı bir süreçtir. Unvanı aldıktan sonra doçent olarak çalışabilmek için bir üniversitenin doçent kadrosu ilan etmesi ve o üniversitenin atama koşullarını sağlamanız gerekir. Üniversitelerin atama-yükseltme kriterleri birbirinden farklı olduğundan, aynı unvanla bir kurumda hemen atanabilirken başka bir kurumda ek şartlarla karşılaşabilirsiniz.

Unvanı aldığınız tarih ileride de önemlidir: profesörlük kadrosuna başvurabilmek için doçentlik unvanını aldıktan sonra en az beş yıl, ilan edilen kadronun bilim alanında çalışmış olmak gerekir. Bu yüzden unvan tarihinizi ve sonraki yıllardaki yayınlarınızı ayrı bir dosyada izlemeye başlamak, profesörlük dosyasını hazırlarken işinizi kolaylaştırır.

- Kadro ilanlarını ve ilan metinlerindeki özel şartları akademik kadro ilanı nasıl okunur maddesindeki yöntemle inceleyin.
- Unvandan sonraki yılların planı için doçentlik sonrası kariyer planlaması ve profesör olma şartları maddelerine bakabilirsiniz.

Sık yapılan hatalar

- **Toplam puana güvenip zorunlu koşulu atlamak:** 120 puanlık bir dosya, tek bir zorunlu koşul eksikse asgari şartları sağlamamış sayılır.
- **Tezden üretilen yayını doktora sonrası bölüme yazmak:** Bu yayınlar 90 puanlık bölüme sayılmaz; yanlış yerleştirme hesabınızı şişirir.
- **Derginin yayın yılındaki indeks durumuna bakmamak:** Bir derginin bugün bir indekste olması, makalenizin yayımlandığı yıl da orada olduğu anlamına gelmez. İndeksler için TR Dizin ve SCI, SSCI, AHCI, ESCI maddelerine bakın.
- **Kanıt belgelerini eksik bırakmak:** İndeks çıktısı, editör kurulu listesi ya da ders yazısı olmayan eser, tabloda doğru satırda olsa bile puanlanmayabilir.
- **Son güne kalmak:** Ödeme ve sonlandırma adımlarında yaşanan sorunlar süre geçtikten sonra telafi edilemez.

Dosyanızı başvurudan en az bir dönem önce bu listeyle gözden geçirin. Eksik bir zorunlu koşulu erken fark etmek, kalan sürede hangi yayına ya da faaliyete odaklanacağınızı netleştirir.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- Üniversitelerarası Kurul (ÜAK): başvuru duyuruları, temel alan başvuru şartları tabloları ve Doçentlik Bilgi Sistemi
- Mevzuat Bilgi Sistemi: Doçentlik Yönetmeliği'nin güncel metni
- Resmî Gazete: yönetmelik değişiklikleri
- Yükseköğretim Kurulu: merkezi yabancı dil sınavları ve eşdeğerlik kararları

Etiketler: #Başvuru #Doçentlik #ÜAK #YDS #YÖKDİL

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza